

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

Velkomst

Teknisk set er det en fremragende bedrift af Danmarks Idræts-Forbund, sekundet af Sport Event Denmark, det private konsulentfirma TSE Consulting og andre gode kræfter, at man har formået at hive de kommende ugers olympiske session og kongres til København og køre kronprins Frederik i stilling til medlemskab af IOC.

Den bedrift er der grund til at kvittere for alene af den grund, at den danske hovedstad og idrættens hjemlige aktører alt andet lige vil kunne sole sig i uset international opmærksomhed i de kommende uger for en brøkdel af den sum, det eksempelvis koster at binde an med det kommende klimatopmøde. Men tilbage står stadig spørgsmålet, hvad den idrætspolitiske bedrift så egentlig får af reel betydning.

IOC har bestemt fundet frem til en række interessante olympiske temaer for den storstilede olympiske kongres, som afvikles for første gang siden 1994. Men der afvikles særdeles interessante idrætspolitiske kongresser verden over, året rundt. Og det er næsten til det sidste lykkedes IOC at hemmeligholde, hvem talerne på kongressen egentlig bliver, og hvad man forventer at få ud af kongressen af fremtidige idrætspolitiske pejlemærker.

Bliver der plads til reel debat og konstruktiv kritik – eller bliver kongressen bare en tom olympisk manifestation? Det får vi først at se under selve kongressen den 3.-5. oktober.

På samme måde må man også vente at se, hvad der egentlig kommer ud af Kronprins Frederiks plads i IOC. Hidtil

fortsættes...

Indhold:

- Den olympiske vækstmotor
- Otte bud på olympiske effekter
- IOC - et fattigt demokrati
- Usikkert mediepartnerskab
- Nyt i vidensbanken
- Anmeldelse: Frederik og flammen

Foto: Scarpix/Jewel Sarnad

Londons borgmester, Boris Johnson, får lov til at svinge den olympiske fane ved afslutningsceremonien i Beijing. OL i London har rejst debat om legenes reelle betydning for det brede idrætsliv i England.

Olympisk vækstmotor med sygdomstegn

Et værtskab for OL er først og fremmest en mulighed for at få opført vigtig infrastruktur for fremtiden og skabe national udvikling. Men storbyernes kapløb om det olympiske guld er i stigende grad en risikabel affære.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

'Legacy' er det gyldne nøgleord for ambitiøse værtsbyer, konsulentfirmaer og regeringer, når de skal begrunde milliard-satsninger på værtskabet for store idrætsbegivenheder som de olympiske lege eller andre megaevents.

Med 'legacy' hentydes til hensynet til en bæredygtig arv for eftertiden efter begivenheden. IOC gjorde i 2003 'legacy' til en del af det olympiske charter, men selv om OL-kandidatbyerne Rio de Janeiro, Madrid, Tokyo og Chicago i de kommende dage vil recitere ordet 'legacy' i hver anden sætning, er forsøgene på at anvende OL som vækstmotor en risikabel affære.

Dels mener mange kritikere, at 'legacy' blot er et smart ord, der tillader private ejendomsinteresser at komme til fadet og score store gevinster på forhastede udviklingsprojekter med solide offentlige garan-

tier i ryggen. Dels synes mange olympiske idrætsgrene i sig selv at være så hårdt ramt af fortsatte dopingproblemer, korrupsion og ændringer i publikumsinteressen og mediebillidet (læs mere side 7), at det er en enorm risiko at spænde OL-motoren for en vogn, der skal holde dampen oppe i mere end et årti for at nå målet.

Barcelona som det gode eksempel

Oftentimes har den olympiske arv i bedste fald været en blanding af byrder til eftertiden og positive effekter. Især fremhæves Barcelona-legene i 1992 som det gode eksempel.

Paradoksalt nok står selve det olympiske stadion i Barcelona og mange andre tidligere værtsbyer næsten ubenyttet hen som en tom skal og byrde for byens skatteydere, men da den tidligere leder af den katalanske organisationskomité, bankmanden Pedro Fontana, den 18. september

fortsættes...

har det været en opgave for kremlologer at tyde, hvad kronprinsen måtte have af olympiske holdninger og hensigter, men nu da sagen er afgjort, fortjener den danske IOC-repræsentant trods al skepsis mod hans kandidatur naturligvis en fair chance for at vise sin duelighed som idrætspolitiker.

I det mindste kan man håbe, at hans blotte tilstedeværelse i IOC ikke kun vil blive godt celebrity-stof, men også give mere fokus på international idrætspolitik blandt danske idrætsledere og mediefolk.

For selv om den olympiske idræt hævder at være en global bevægelse med mange kulturforskelle, vil den have godt af at blive målt mere insisterende efter danske demokratiske standarder i fremtiden.

Måske kan de mere end 200 akkrediterede danske mediefolk gøre lige så stor gavn for international idræt som kronprinsen, hvis blot et par stykker fastholder den kritiske interesse for international idrætspolitik efter kongressen.

IOC'S SESSION OG KONGRES

IOC's session og kongres

Det bliver lidt af en idrætspolitisk maratonforestilling, når København fra den 1.-9. oktober er ramme om IOC's kongres og session, dvs. generalforsamling.

Sessionen åbner formelt den 1. oktober med en ceremoni i operaen. Dagen efter ventes medieinteressen at kulminere, når de fire kandidatbyer til OL i 2016, Chicago, Rio de Janeiro, Madrid og Tokyo, præsenterer deres bud i Bella Centret solidt bakket op af berømtheder og statsledere anført af Barack Obama. Vinderbyen annonceres samme aften kl. 18.30.

Fra den 3-5. oktober overlader IOC scenen til sin første olympiske kongres siden 1994. Kongressen, som samler en lang række internationale specialforbund og idrætspolitikere, sætter fokus på fem overordnede temaer: Udøverne, de olympiske lege, den olympiske bevægelses struktur, ungdommen og olympismen samt den digitale revolution.

Blandt de undertemaer, som kan vise sig at have kant, finder man bl.a. 'good governance' i de internationale idrætsorganisationer og udfordringen i at fastholde den brede interesse for OL og konkurrencesport – herunder de udfordringer, som den digitale medierevolution giver for sporten.

Den 6. oktober er mødefri, inden IOC genoptager sin session i dagene 7.-9. oktober. Her vil kronprins Frederiks forventede optagelse i IOC næppe gå upåagtet hen. Desuden afgør IOC, hvilke idrætsgrene der skal på programmet i 2016.

Læs mere om det formelle IOC-program på www.2009olympiccongress.com.

holdt oplæg på organisationen European Association of Sports Managements (EASM) årlige konference i Amsterdam, lagde han heller ikke vægt på sporten:

“OL var hverken mere eller mindre end en undskyldning. Vi vidste godt, at det ikke primært var et sportsarrangement, men en chance for at få ting til at ske, som ikke var sket før.”

Barcelona havde på få år fordoblet indbyggertallet til tre millioner. Byen havde elendig infrastruktur og en anløben selvtillid, men den olympiske masterplan ændrede disse forhold. På få år fik byen åbnet sig ud mod havet med fem km nye strande, indretning af attraktive offentlige arealer, 40 km ny ringvej, hvor man i de foregående 20 år kun havde bygget 4 km. Byen fik en moderne lufthavn, nye idrætsfaciliteter og nye hoteller, der i dag har 6,6 mio. årlige overnatninger mod 1,6 i 1990.

Pedro Fontana tilskriver succesen en stærk politisk ledelse, der kunne håndtere partiinteresser og forskellige interesser mellem by, region og stat, og en stærk organisatorisk ledelse, der formåede at kommunikere og skabe begejstring blandt byens borgere. Arrangørerne indlod sig ikke på unødige megalomanske byggeprojekter eller risikable teknologiske satsninger trods ydre pres.

OL er infrastruktur

Barcelona-succesen inspirerer stadig. Holland har netop lanceret en olympisk plan, der har en tidshorizont frem til 2028, og af

de ansvarlige italesættes som et 'speed up af beslutningsprocessen'. OL-planerne vil ifølge initiativtagerne gavne landet, uanset om OL-værtskabet nogensinde kommer i hus.

Trods de hollandske visioner om at gøre landet klar til OL – uanset om OL-værtskabet i sidste ende kommer hjem – hører det dog med til planerne, at alene omkostningerne til at lancere en seriøs olympisk budkampagne efterhånden løber op i ca. 100 mio. dollars. Med beskeden chance for hollandsk succes i den sidste ende kunne man naturligvis også bruge et sådant kampagnebudget på en anden og mere bæredygtig udviklingsproces.

Det fremtrædende IOC-medlem Alex Gilady, støttede dog stærkt den hollandske vision i Amsterdam:

“OL handler ikke om sport, men om infrastruktur. Man bruger OL til at løfte landets infrastruktur med en tidshorizont på 100 år, men man gør det i Hollands tilfælde på 19 år. Selve driftsbudgetet for OL koster altid 2-2,5 mia. dollars, og det plejer at løbe rundt. Beijing investerede yderligere 40 mia. dollars i infrastruktur op til legene i 2008, men vi tog jo ikke metroen, lufthavnen osv. med os, da vi rejste. Sådan skal man tænke. Holland prøver at ride på ryggen af OL,” sagde Alex Gilady.

Udgifter ude af kontrol

Over for denne positive version står den negative. At regningerne for de enorme in-

fortsættes...

Vancouvers vinter-OL i 2010 bliver kritiseret for at være filtret sammen med lokale investorinteresser. På billedet ses Richmond Oval, der bliver centrum for de olympiske konkurrencer i hurtigløb på skøjter.

Olympisk festival

IOC's session og kongres smitter også af på resten af byen.

Sammen med Københavns Kommune, Region Hovedstaden, Sportsåret 2009 og Wonderful Copenhagen arrangerer Danmarks Idræts-Forbund en særlig olympisk festival i anledning af alle møderne.

Hovedbegivenheden bliver 'Copenhagen Countdown' på Rådhuspladsen fredag den 2. oktober, når IOC vælger OL-byen for 2016. Det markeres både med sportsaktiviteter og en lang række bands i løbet af dagen og aftenen. Hovednavnet bliver D-A-D, som spiller lige efter kåringen kl. 18.30. Samtidig afvikles 'The Olympic Congress Run' på 5 og 10 km i de nærliggende gader.

Desuden viser det olympiske museum i Lausanne særudstillingen 'Olympism in Action' på rådhuset med højdepunkter fra de moderne olympiske lege, herunder danske præstationer.

Læs mere på om programmet på www.2009olympiccongress.com.

NYT FRA IND- OG UDLAND

Ny usikkerhed om multiarena

Mens København profilerer sig som arrangør af IOC's session og kongres, kniber det mere med at skabe rammerne om de helt store idrætsbegivenheder. Planerne om en multiarena med plads til 15.000 tilskuere i Ørestaden ser på ny ud til at være i vanskeligheder.

I juni fik AEG, der tidligere i år vandt en kommunal udbudsrunde om et 30-årigt rente- og afdragsfrit lån på 200 mio. kr til byggeriet, ellers forlænget fristen til at sikre den resterende finansiering frem til 1. oktober. Men ifølge administrerende direktør i Københavns Kultur- og Fritidsforvaltning, Carsten Haurum, tyder meget på, at det ikke vil lykkes.

"Ideelt set skal AEG lægge over en milliard kroner på bordet og sige, at nu går vi i gang. Men det gør de nok ikke, for timingen med finanskrisen har været uheldig. Jeg håber stadig, at det kan lade sig gøre. Men vi kan godt komme i en situation, hvor vi må sige: Det kunne ikke lade sig gøre," siger Carsten Haurum til Ritzau.

frastrukturprojekter næsten altid eskalerer, og at disse regninger trods alt skal betales.

I London, hvor regningen for OL i 2012 allerede er næsten firedoblet i forhold til de oprindelige planer til nu ca. 100 mia. kr., træder legacy-strategiens bagside tydeligt frem:

De offentlige myndigheder – altså skatemynderne – er på grund af den olympiske deadline nødt til at garantere de enorme projekter, der netop på grund af tidspresset bliver ekstremt dyre. Under normale omstændigheder ville markedskræfterne slække på tempoet i de store byggerier, men det kan man ikke, når OL står for døren.

London 2012 og Athen 2004 er blot to af mange eksempler på, at regeringerne må garantere for og omdirigere store beløb til de olympiske værtsbyer, der profiterer heraf, mens andre dele af landet må betale regningen. Ofte lider også de mere bløde 'legacy-effekter' som øget idrætsdeltagelse under tidspresset og den desperate jagt på midler til de svulmende udgiftsbudgetter.

Sportsøkonomerne Harry Arne Solberg og Holger Preuss har påvist, at bortset fra de i hovedsagen kommercielt finansierede lege i Los Angeles i 1984 og Atlanta i 1996

har samtlige olympiske sommerlege siden 1972 oplevet overskridelser fra de først fremlagte driftsbudgetter til det endelige regnskab på mellem 28 og 538 procent, mens de oprindelige anlægsbudgetter fra budfasen alle har haft overskridelser på mellem 171 og 372 procent i de endelige regnskaber efter legene.

Ejendomsspekulation

I værtsbyen for vinter-OL næste år, Vancouver, går lederen af oppositionen mod legene, Christoffer Shaw, i sin bog 'Five ring circus' videre i sin kritik af den olympiske motor. Ved at analysere bagmændene bag de olympiske bud i Vancouver og andre olympiske byer når han frem til, at der næsten altid står ejendomsspekulanter bag de olympiske projekter.

"Selvfølgelig er ikke alle IOC-medlemmer korrupte og ikke alle atleter dopede, men de offentlige bevillinger misbruges næsten altid. Den skjulte zone, hvor de fleste af disse penge havner, er ejendomsspekulation for private udviklere... I alle potentielle olympiske værtsbyer er den egentlige drivkraft bag legene byggematerialer. Hvor ofte er dette tilfældet? Altid," skriver Christoffer Shaw i sin bog.

Otte bud på olympiske effekter

Den tidligere formand for det tyske atletikforbund og nuværende bestyrelsesmedlem i det internationale atletikforbund, Helmut Digel, er i sit civile erhverv idrætssociolog ved universitetet i Tübingen med speciale i eliteidræt og sociale effekter af sport.

Helmut Digel inddeler de mulige effekter af megaevents i otte kategorier:

- **Psykologiske effekter:** Et OL eller VM i fodbold har en psykologisk effekt i sig selv. Folk opfatter ofte sådanne værtskaber som en særlig 'belønning' og begivenheder, de refererer til i deres daglige liv.
- **Sociale effekter:** Megaevents kan give fælles (lokal/national) identifikation og oplevelser – positive som negative.
- **Kommunikative effekter:** Megaevents er en enorm platform for kommunikation og bidrager til at udvikle en lang række medieplatforme.
- **Økonomiske effekter:** Megaevents genererer stor omsætning og investeringer i værtslandet.
- **Beskæftigelseseffekter:** Megaevents har positiv, men ofte kortvarig effekt på beskæftigelsen.

- **Infrastruktureffekter:** Megaevents genererer store investeringer i trafikal infrastruktur og i de senere år også miljøinvesteringer.
- **Innovative effekter:** Megaevents kan ofte være en platform for kreativ arkitektur, kulturliv og brug af teknologi.
- **Politiske effekter:** Megaevents kan i værste fald være en platform for korrupsion, økonomisk misbrug og styrkelse af totalitære regimer, men kan også bidrage til en tværsektoriel effektivisering af det politiske og administrative liv.

Helmut Digel advarede på EASM-konferencen i Amsterdam om, at de mulige effekter af en megaevent også kan være negative. Samtidig kræver de ofte så kostbare satsninger, at der skal være en reel sportslig interesse for begivenheden, hvis den skal være drivkraft for strategierne. Et faktum, der nemt overses.

"Man får kun succes med eventstrategier, hvis det lokale eller nationale publikum kan identificere sig med atleterne og begivenheden," advarede Helmut Digel.

HeB

Hårdere krav til fodboldklubber

Klubberne i Premier League indfører finansiel overvågning og krav til antallet af lokale spillere. Samtidig er UEFA på vej med regler om 'finansiel fairplay' i europæisk fodbold.

Fra næste sæson må klubberne i Premier League kun operere med trupper på 25 spillere over 21 år, hvoraf mindst otte skal være såkaldte 'home-grown' spillere, der som minimum har spillet tre sæsoner i engelske eller walisiske klubber fra de var 16 til 21 år.

Formålet er at sikre, at klubberne lægger større vægt på udviklingen af egne spillere og ikke kun satser på opkøb af etablerede udenlandske spillere.

Desuden skal alle klubber hvert år indsende en uafhængig status over deres økonomiske situation og give oplysninger om deres forventninger til den fremtidige drift. Overvågningen skal være med til at styrke den økonomiske selvdisciplin i klubberne og kan i alvorlige tilfælde blive fulgt op med krav til budgettet eller et direkte forbud mod køb af nye spillere.

Initiativet falder sammen med, at UEFA's bestyrelse har besluttet at udbygge sit klublicenssystem, så det kommer til at omfatte en række principper om 'finansiel fairplay' blandt de professionelle klubber.

Principperne skal konkretiseres og indføres gradvist i alle UEFA-lande over de næste tre år.

Ud over det centrale krav om balance i klubbernes økonomi kommer det også til at omfatte anbefalinger og retningslinjer for lønniveau og køb af spillere.

Team Danmark skærer hårdt

Team Danmark reducerer personalet med cirka en femtedel som led i sin sparerunde, der også betyder nedskæringer i støtten til 14 specialforbund.

Besparelserne rammer områderne sportsmedicin og ernæring, faciliteter, talentudvikling samt kommunikation og dokumentation.

I alt skal Team Danmark finde 20 mio. kroner i forhold til dette års budget på 152 mio. kr. Heraf tegner personalereduktionen og øvrige centrale nedskæringer sig for besparelser på 8 mio. kr., mens de øvrige 12 millioner kr. bliver fundet gennem en reduktion af støtten til specialforbundene.

Besparelserne i støtten bliver koncentreret om 14 forbund, der kan se frem til at miste en femtedel eller mere af deres nuværende støtte.

De ramte idrætsgrene er: Atletik, automobilsport, basketball, bueskydning, motorsport, golf, gymnastik, ishockey, orienteringsløb, squash, tennis, triatlon, vandski og volleyball.

Foto: Pofjoo/Corbis - Liu Weibing

IOC-præsident Jacques Rogge og de øvrige medlemmer af verdens mest magtfulde sportsorganisation poserer sammen med kinesiske topledere op til de kontroversielle lege i Beijing.

IOC – et fattigt demokrati

Kommentar: Den største udfordring for kronprinsen som IOC-medlem bliver at gøre IOC til en åben og demokratisk organisation.

Af Lars Jørgensen,
forfatter og journalist

“Hvad er IOC forkortelsen for?”
“International Olympic Corruption...”

Sådan lød en af mange vittigheder om Den Internationale Olympiske Komité, IOC, for ti år siden, dengang det kom frem, at mange af komiteens medlemmer i årevis havde taget imod omfattende bestikkelser fra håbefulde olympiske kandidatbyer.

I kampen for at sikre sig værtskabet for de olympiske vinterlege havde Salt Lake City's mormoner forsynet korruperede IOC-medlemmer og deres familier med kontante pengebeløb, universitetsstipendier, ferierejser og privatlæger for et tocifret millionbeløb. Og adskillige andre kandidatbyer havde begavet de samme IOC-medlemmer med lignende gaver og tjenesteydelser.

På kun et år havde 12 olympiske kandidatbyer tilsammen brugt 800 millioner

kroner på lobbyarbejde over for IOC.

Afsløringen tog fart i november 1998 og udløste en politisk storm, som i løbet af 1999 truede med at ødelægge den selvsupplerende olympiske loges position som verdens førende idrætsarrangør.

Ti medlemmer ofret

Korruptionsskandalen fik medier og politikere til at stå i kø for at pille IOC's medlemmer ned. I løbet af få måneder blev presset så voldsomt, at IOC's ledelse ofrede ti medlemmer. De blev smidt ud, mens et lignende antal medlemmer fik en løftet pegefing om i fremtiden at holde sig på dydens smalle sti.

Samtidig vedtog IOC 50 reformer. Menige IOC-medlemmer må ikke længere deltage i besigtigelsesrejser til olympiske kandidatbyer. Og en etisk kommission overvåger, om medlemmerne af den olympiske familie opfører sig i overensstemmelse med det olympiske charter.

Ifølge det fremtrædende canadiske IOC-medlem Dick Pound, som også har været præsident for det internationale antidopingagentur WADA, blev langt de fleste

fortsættes...

Sejr til spillemonopoler

EF-Domstolen tilføjede den 8. september de kommercielle spilleelskaber et nederlag i en sag mellem det portugisiske spillemonopol, Santa Casa, og den kommercielle bookmaker Bwin med licens i Gibraltar. Domstolen fastslog, at det er tilladt et EU-land at forbyde udenlandske spiludbydere med lovlig licens i andre EU-lande at tilbyde spil over grænser via internettet.

Bwin og den portugisiske fodboldliga var i Portugal idømt en bøde for at indgå et markedsførings samarbejde, fordi aftalen brød den portugisiske monopollovgivning. Domstolen slog fast, at det er tilladt at opretholde et nationalt monopol begrundet i almene hensyn som beskyttelse af mindreårige eller forebyggelse af kriminalitet. Portugals egne domstole skal nu afgøre, om den portugisiske monopollovgivning i praksis tjener dette formål.

Sagen har principiel betydning også i Danmark. Som konsekvens af afgørelsen opgav spillegiganten Ladbrokes i sidste uge sit søgsmål mod den norske stats monopollovgivning.

Bwin og de private spilleelskabers europæiske brancheforening, European Gaming and Betting Association, reagerede vredt på dommen. De hævder, at private bookmakere kan opfylde de almene hensyn i nationale spillelovgivninger akkurat lige så effektivt som statslige monopoler.

På trods af den klare sejr til monopolerne ved EF-Domstolen arbejder den danske regering fortsat på en ny spillelov, hvor udenlandske selskaber får mulighed for at købe en licens til visse spilformer i Danmark på lige fod med Danske Spil.

Bookmakere kræver nyt agentur

De private bookmakers europæiske sammenslutning for sikkerhed i sport, ESSA, efterlyser op til IOC's session i København et uafhængigt internationalt antikorrupsionsagentur med hjemmel til at udstede sanktioner.

Efterlysningen kommer efter to skandaler om sportslig manipulation i henholdsvis Formel 1 og rugby uden relation til spil. Skandalerne gav blot milde sanktioner mod de skyldige.

“Det er uacceptabelt, at idrætsorganisationer ofte bruger sportens integritet som argument for at kræve penge af spilleindustrien, når de samme organisationer – det være sig spillere, trænere eller ledere – ofte selv er hovedårsagen til korruption i sport,” mener ESSA's generalsekretær Khalid Ali.

ESSA's opgave er at sikre Europas private bookmakerkæder mod aftalt spil i sportsskampe. ESSA er derfor imod de statslige monopoler, der ofte finansierer idrættens organisationer.

af de 50 reformer imidlertid kun vedtaget af kosmetiske hensyn for at stille IOC's kritikere tilfreds.

Historien går i ring

I dag, ti år efter reformerne, er over 70 procent af IOC's nuværende 106 medlemmer da også stadig de samme som før 1999. De fleste er udnævnt af IOC's præsident i perioden 1980 til 2001, spanieren Juan Antonio Samaranch, som i øvrigt fortsat udøver stor indflydelse i kulissen som ærespræsident.

Inden den tidligere fascist gik af som præsident, nåede han i 2001 at få optaget sin søn, Juan Antonio Samaranch jr., som medlem af IOC. Men ud over den åbenlyse nepotisme i ledelsen af IOC, hvor medlemskaber ofte er gået i arv fra far til søn, er der mange andre eksempler på, at den olympiske historie er gået i ring de seneste ti år.

På trods af alle løfterne om at indføre mere demokrati, åbenhed og gennemsigtighed i IOC er organisationen ifølge den britiske tænketank One World Trust stadig den mindst demokratiske, mindst åbne og mindst gennemsigtige af 30 internationale organisationer, som tænketanken kulegravede i 2008.

One World Trust kritiserer blandt andet IOC's etiske kommission for ikke at være uafhængig. Halvdelen af den etiske kommission består af IOC-medlemmer, som er sat til at overvåge deres egne kolleger og venner. Der er ingen beskyttelse af ansatte i IOC, som ønsker at kritisere organisationen. Og den etiske kommission må ikke

iværksætte undersøgelser på eget initiativ, men kun efter indstilling fra IOC's præsident.

Ti år efter IOC etablerede den etiske kommission, har kommissionen behandlet 17 klagesager. De fleste af sagerne drejer sig om IOC-medlemmer, som ved domstole i deres respektive hjemlande er blevet dømt for kriminalitet, og som dermed ikke blot har forbrudt sig imod national lovgivning, men også bestemmelserne i IOC's egen 'grundlov' – det olympiske charter.

Kontroversielle IOC-medlemmer

Det højest placerede medlem af IOC, der har stået skoleret for den etiske kommission, er sydkoreaneren Un Yong Kim, som i mange år var præsident for Det Internationale Taekwondo Forbund og et af de medlemmer af IOC, der i 1999 fik en advarsel for at have taget imod bestikelse fra Salt Lake City.

I 2001 tabte Un Yong Kim præsidentvalget til IOC's nuværende præsident, belgieren Jacques Rogge, men fortsatte i organisationens ledende eksekutivkomité som en af IOC's i alt fire vicepræsidenter. Tre år senere blev Un Yong Kim anholdt hjemme i Seoul og tiltalt for underslæb og korruption i millionklassen. I 2004 blev den olympiske vicepræsident idømt to et halvt års fængsel og en bøde på 763.000 dollars.

Dommen blev senere stadfæstet ved højesteret, hvorefter han selv trak sit medlemskab af IOC. Andre fremtrædende IOC-medlemmer som den tidligere franske

fortsættes...

Foto: Polfoto/Jens Dressing

Det udløste en mediestorm, da kronprins Frederik i 2006 bebudede sit IOC-kandidatur. Hans største udfordring bliver at arbejde for en demokratisering af IOC, mener Lars Jørgensen.

>> KALENDEREN

IOC og kronprinsen til debat

7. oktober 2009: Hvilken politisk rolle spiller den Internationale Olympiske Komité, IOC, og kommer kronprins Frederik i dårligt selskab, når han med stor sandsynlighed bliver valgt ind i IOC på organisationens møde i København til oktober?

Det er nogle af de spørgsmål, som fem debattører vil give deres bud på, når Politiken sammen med Forum for Idræt, Historie og Samfund, FIHS, den 7. oktober inviterer til debatmøde.

I panelet vil sidde Danmarks Idræts-Forbunds formand, Niels Nygaard, Hans Bonde, professor ved Institut for Idræt i København, den dobbelte olympiske mester i håndbold Camilla Andersen, lektor Jes Fabricius fra Saxo Institutet og journalist Lars Jørgensen, der netop nu er aktuel med bogen 'Frederik og flammen'.

Debatmødet afholdes fra kl. 16.30-18.30 og koster 40 kr. at deltage i. Tilmelding på www.politikenbillet.dk.

Foredragsrække i jubilæumsår

Efteråret 2009: I 2009 er det 100 år siden, at det blev muligt at læse idræt på Københavns Universitet.

Institut for Idræt markerer jubilæet med en større formidlingsrække hen over efteråret for alle med interesse i idræt og ikke mindst idrætsforskning.

Det næste arrangement i rækken afholdes onsdag den 7. oktober, hvor Bente Rosenbeck og Claus Emmeche behandler videnskabshistorie og videnskabsteori i relation til idræt og idrætsforskning

Alle foredrag finder sted fra kl. 15-17 i Store Auditorium, Institut for Idræt, Nørre Allé 53 i København. Det er gratis at deltage.

Se fuldt program på www.ifi.ku.dk og læs desuden omtalen af instituttets jubilæumsantologi på side 7.

OL-stjerne Guy Drut og Samsung-koncernens sydkoreanske formand, Kun-hee Lee, er i de seneste år også blevet dømt for økonomisk kriminalitet i deres hjemlande. Alligevel har begge fået lov til at beholde deres medlemskaber af IOC.

Blandt medlemmerne er også den afrikanske diktator Idi Amins tidligere hærchef i Uganda, generalmajor Francis Nuangweso, den italienske fodboldleder Franco Carraro, som er dømt for medvirken til aftalt spil i fodbold, samt det internationale fodboldforbund FIFA's nuværende præsident, Sepp Blatter fra Schweiz, og hans brasilianske forgænger João Havelange. De to sidstnævnte er involveret i en verserende retssag i Schweiz om bestikkelse af internationale sportsledere for et trecifret millionbeløb.

Doping ikke til debat

Men det er ikke kun økonomisk svindel og korruption, der fortsat plager IOC. Siden reformerne i 1999 er der afsløret 60 dopingsager under OL med atleter, som har forsøgt at snyde sig til olympiske medaljer og de millioner af kroner, der ofte følger med en plads øverst på det olympiske medaljepodium.

IOC-præsident Jacques Rogge har gentagne gange proklameret, at snyd med doping er den største trussel mod de olympiske lege. Det er derfor tankevækkende, at hverken korruption eller doping er nævnt under de fem temaer, IOC har sat på dagsordenen til sin kongres i København.

Det er i den forbindelse lige så tankevækkende, at kronprins Frederik efter tre års overvejelser netop har meddelt, at han vil bruge sit kommende medlemskab af IOC til at forbedre folkesundheden. Enhver idrætsforsker ved, at elitesport på olympisk niveau ikke er sundt for atleterne.

Den store udfordring

Hvis kronprins Frederik virkelig ønsker at gøre en forskel for dansk idræt i IOC, bør han umiddelbart efter sin optagelse som medlem tage klart afstand fra sine to danske forgængere: Æresmedlem Niels Holst-Sørensen, som i 1999 blev afsløret i at have taget imod gratis sports- og ferierejser, og det afgående IOC-medlem Kai Holm, som i foråret blev afsløret i nepotisme, da han fik sin søn, Jens Holm, optaget som eksternt medlem af IOC's kvindeudvalg.

Ved samme lejlighed kan kronprinsen passende forklare, hvordan han har tænkt sig at arbejde for folkesundheden i en olympisk organisation, der har burgerkoncernen McDonald's og sodavandsprodu-

centen Coca-Cola blandt sine ti største sponsorer.

McDonald's og Coca-Cola er to af de væsentligste bidragsydere til IOC's pengekasse, som på trods af de olympiske korruptions- og dopingskandaler og den aktuelle internationale finanskriser hvert år spædes op med seks-syv milliarder kroner fra sponsorer og tv-selskaber, som har alt andet end folkesundhed på dagsordenen.

De kommende års største udfordring for såvel kronprins Frederik som IOC er den samme som for ti år siden: At gøre IOC til at ægte demokratisk organisation med fuld åbenhed og offentlig gennemsigtighed samt større troværdighed og vilje til at rydde op i egne rækker. Først da vil Kronprins Frederik med god samvittighed kunne sige, at han i modsætning til sine to danske forgængere gjorde en reel forskel for dansk idræt på den internationale idrætsscene.

Alternativet

Alternativt bør kronprinsen snarest forlade IOC igen, sådan som Kai Holm overvejede at gøre allerede i sit første år som medlem af IOC, fordi han ikke havde nogen indflydelse. Dengang i 2002 slog den tidligere formand for Danmarks Idræts-Forbund fast, at netop korruptionsskandalen i Salt Lake City i 1999 ironisk nok havde koncentreret endnu mere af den olympiske magt i IOC's 15 mand store eksekutivkomité og IOC's øverste administration.

Sådan er det stadig i dag, hvor de menige IOC-medlemmer reelt kun har to muligheder for at øve indflydelse på udviklingen af den olympiske bevægelse: At gøre deres hoser grønne hos eksekutivkomiteens 15 medlemmer og at afgive deres stemme ved valg af olympiske værtsbyer.

Set med danske øjne er det et temmelig fattigt demokrati.

Lars Jørgensen

Lars Jørgensen har gennem mange år som journalist på bl.a. Ekstra Bladet skrevet om IOC og international idrætspolitik.

Op til IOC's kongres og session i København er han bogaktuel med 'Frederik og flammen', der kritisk afdækker de senere års skandaler omkring IOC og samtidig spørger, om det er det rigtige sted at sidde for en dansk kronprins.

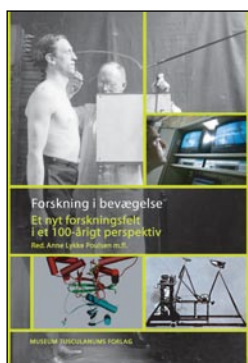
Bogen bliver anmeldt på side 8 i dette nyhedsbrev.

NYT I IDANS VIDENSBANK**Indsigt i leg****- en guide til fremtidens legelandskaber**

Rapport udarbejdet på foranledning af Konsortiet for Fremtidens Idræts- og Legelandskaber, der beskriver den eksisterende viden om 'den gode leg', og som giver bud på, hvordan idræts- og legelandskaber kan være med til at stimulere legen i fremtiden.

Bjørn Borbye Pedersen (red.), Marianne Kristensen Schacht, Ida Høgstedt, Mandag Morgen Innovation, september 2009.

Download eller find links til rapporter i vidensbanken på Idan.dk.

Forskning i bevægelse

Det er i år 100 år siden, at idræt – eller gymnastik, som man primært havde fokus på dengang – blev etableret som et universitetsfag på Københavns Universitet, og den akademiske uddannelse og forskning i idræt kom i fastere rammer herhjemme.

Jubilæumsåret fejrer universitetets Institut for Idræt med en stor antologi om dansk idrætsforskning tilbage fra den spæde start med pionerer som humanfysiologen Johannes Lindhard og gymnastikpædagogen K.A. Knudsen. To personligheder, hvis fundamentalt forskellige syn på idrætsfaget i øvrigt endte i en langvarig og personlig strid, som Else Trangbæk og Kurt Jørgensen i bogen har viet et særligt kapitel til.

Netop muligheden for meget forskellige angrebsvinkler på idrætten har kendetegnet faget, og i dag har idræt på universitetet fået en ægte tværfaglig karakter, som ud over den praktiske idrætsundervisning både spænder over den naturvidenskabeligt funderede humanfysiologi og en række humanistisk-samfundsvidenskabelige discipliner.

Bogen 'Forskning i bevægelse' fortæller i sine 23 bidrag denne vidtforgrene historie og giver samtidig nogle bud på idrætsforskningens videnskabsteoretiske fundament og dens forskningsmæssige fremtid.

For både idrætten og idrætsforskningen er stadig i færd med at sprede sig ind på andre samfundsområder, hvad enten det gælder idrætten som en integreret del af velfærdssamfundet eller som grundlag for kommercielle aktiviteter i f.eks. den kommercielle fitness-sektor.

Søren Bang

Forskning i bevægelse - Et nyt forskningsfelt i et 100-årigt perspektiv

Redigeret af Anne Lykke Poulsen, Else Trangbæk, Kurt Jørgensen og Nikolai Nordsborg

Museum Tusulanums Forlag

376 sider

Pris: 248 kr.

Foto: Scampiv Moraes

Tv-revolution: IOC's eget produktionsselskab producerede over 5.000 timers tv i Beijing - her beach volleyball-spilleren Marcio Araujo. Til sammenligning blev der produceret 186 timer fra OL i Atlanta i 1996.

Usikkert mediepartnerskab

IOC's største indtægtskilde er påvirket af det usikre globale mediemarked og nye seer- og medievaner.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

Både teknisk og økonomisk er tv-interesser og olympiske lege så tæt sammenvævede, at ingen finder det mærkværdigt, at Alex Gilady både er fremtrædende medlem af IOC og repræsentant for det største olympiske medie, den amerikanske tv-kanal NBC Sports, hvor han har været vicepræsident siden 1981.

Den erfarne israelske tv-producer er en af de personer, der ved mest om olympisk tv. Men på EASM-konferencen i Amsterdam den 19. september turde Alex Gilady ikke forudsige, hvor det olympiske tv-marked er på vej hen:

“Jeg ved ikke, hvad der sker i fremtiden. Faktisk er vi ikke engang enige om, hvad der er sket i de senere år. Nærmer vi os enden for traditionelle tv-stationer i forhold til nye medier? Måske. Indtil videre kan vi konstatere, at de offentligt finansierede public service-stationer, som dominerer øst for Storbritannien, alle er i krise, fordi skatteyderne ikke vil betale, mens de privatfinansierede stationer vest for Storbritannien også er i krise, fordi annonceindtægterne og seertallene falder,” sagde Alex Gilady.

Foreløbig har NBC købt de amerikanske rettigheder til og med 2012. IOC har gamblet ved at sælge de europæiske rettigheder for OL i 2014 til 2016 til det private agentur Sportfive og ikke til de europæiske

public service-kanalers sammenslutning, EBU. De øvrige verdensdele udgør stadig kun en beskedent indtægtskilde for IOC.

Truslen fra internettet

Selv om OL i Beijing slog alle seerrekorder og var verdens største og mest avancerede tv-begivenhed, venter store udfordringer IOC.

Hvor tv-rettigheder finansieres af licens eller annoncesalg, har forbrugerne vænnet sig til, at internettet er gratis. Mens tv og internettet flyder sammen, leder medieselskaberne efter en gangbar forretningsmodel, som kan retfærdiggøre de enorme investeringer i medierettigheder til OL i fremtiden.

Samtidig ændrer ungdommen medievaner og færdes hjemmenvant på sociale platforme, internet osv. Her interagerer professionelle sportsklubber og ligaer med de unge og skaber loyalitet 'fra fødslen'. OL er til sammenligning et sjældent sammensurium af 'ukendte' idrætsgrene. Derfor bliver det en udfordring at gøre fremtidens OL til samme unikke og kollektive oplevelse som i dag.

Tv er IOC's vigtigste indtægtskilde. OL i Beijing genererede ca. 1,75 mia. dollars i tv-indtægter, hvoraf halvdelen gik til arrangørernes driftsbudget og halvdelen (51 pct.) til IOC, internationale specialforbund og nationale olympiske komitéer.

Kronprinsens snoede vej mod IOC-toppen

Anmeldelse: Bogen 'Frederik og flammen' afdækker på glimrende vis det spegede spil om Kronprins Frederiks succesfulde kandidatur til IOC.

Nye vinkler på friluftslivet

Naturen og grønne områder omkring byerne har stigende betydning for danskeres idræts- og friluftsliv.

Med den lille bog 'Steder på ruten' giver arkitekten Dan Borgen Hasløv sine bud på, hvordan man i fremtiden kan komme mange mennesker ønsker om et aktivt friluftsliv i møde gennem en bedre planlægning, som sikrer en stor bredde i udfoldelsesmulighederne.

En af pointerne er, som bogtitlen antyder, at man både skal udvikle gode ruter og 'steder' i landskabet, som ikke kun er for de faste brugere af naturen, men er åbne for alle. Og ofte behøver der ikke være tale om egentlige anlæg eller faciliteter.

Bogen indgår i Lokale- og Anlægsfondens skriferække og kan bestilles eller downloades på fondens hjemmeside: www.loa-fonden.dk.

Steder på ruten - friluftsliv som helhedsoplevelse Dan Borgen Hasløv

Lokale- og Anlægsfondens
74 sider

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 26 - 30. september 2009

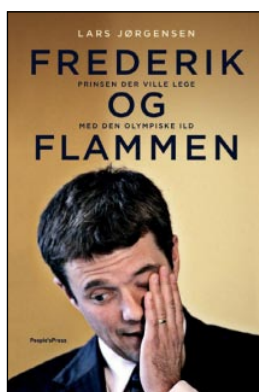
Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1030
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
30. september 2009.

'Transparency, democracy, accountability.'

Journalisten Lars Jørgensen skruer i sin velskrevne og kontante bog 'Frederik og Flammen' tiden effektivt tilbage til de dramatiske februar-dage i Lausanne i 1999, da sportsministre på stribe på den første verdenskonference om doping holdt brandtaler mod den internationale olympiske komité (IOC) med de tre nøgleord som mantra.

Politikerne forlangte reformer i verdensidrættens førende organisation og medindflydelse på fremtidens indsats mod doping i idrætten.

IOC var groggy på det tidspunkt, reelt truet af opløsning efter afsløringen af en omfattende bestikkelseskultur blandt vogterne af den olympiske dyd i forbindelse med Salt Lake Citys succesrige bud på vinterlegene i 2002.

For de få danske idrætsledere, forskere og mediefolk, der beskæftiger sig permanent med international idrætspolitik, vil Lars Jørgensens tilbageblik være velkendt stof, men for flertallet af idrætsinteresserede vil bogen være en glimrende introduktion til den nyere olympiske historie og persongalleriet i den komité, som om få dage optager den danske kronprins i kredsen.

Tilbageblikkene udgør en stor del af indholdet i Lars Jørgensens bog, men de fungerer glimrende til at sætte det aktuelle spil om kronprinsens kandidatur i relief.

For hvor blev 'transparency, democracy, accountability' egentlig af blandt de danske myndigheder og politikere, der pludselig ændrede kurs i spillet om kronprinsens

kandidatur fra en klar afvisning i 1990'erne til accept i næste ombæring i 2006?

I sin såkaldt upolitiske rolle for at forsvare den olympiske idræts autonomi og interesser bliver kronprinsen mandsopdækket af en særlig følgegruppe af embedsmænd, der skal hindre politiske ulykker. Lars Jørgensen afdækker, hvordan selv den umiddelbart uskyldige bestyrelsespost i Danmarks Idræts-Forbund, der følger automatisk med IOC-medlemskabet, har været genstand for bekymrede brevvekslinger mellem DIF-ledelsen og myndighederne.

Det er glimrende journalistik, når Lars Jørgensen sag for sag, skandale for skandale, også i den nyere tids IOC, afdækker, at korruptionen og skandalernes tid ikke er forbi i IOC. Dette var ellers argumentet fra politisk side og fra DIF-ledelsen for at skifte kurs i holdningen til kronprins Frederiks kandidatur.

Forfatteren anser kronprins Frederiks flirt med IOC for at være dybt problematisk, men han er ikke skinger i tonen. Lars Jørgensen udviser sågar forståelse for kronprinsens ambitioner og beskriver i et interessant kapitel kongehusets nære relationer til den olympiske bevægelse gennem mere end et århundrede.

Alt i alt har Lars Jørgensen begået en læseværdig og informativ bog. Selv om kronprinsen og hans ganske massive bagland af olympiske spindoktorer og rådgivere kan se frem til en vanskelig balancegang med at holde ham 'upolitisk' uden at gøre ham til nikkedukke for den mere brogede del af persongalleriet i international idræt, kan man allerede nu konstatere, at kronprinsens flirt med flammen har øget interessen for international idrætspolitik blandt medier og menigmand i hans hjemlige kongedømme.

Henrik H. Brandt

Frederik og flammen - prinsen der ville lege med den olympiske ild

Lars Jørgensen

People's Press

200 sider

Pris: 199 kr. (vejl.)